

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/205/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118215257
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118215257.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: C. Š., T. XX.X.XXXX, H. C., W. T. X, zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66 p r o t i žalovanému: HOME CREDIT, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36234176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. Mája 173/11, Trenčín, o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 50 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

Žalovaný n e m á voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania a žalobcovi súd nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou z 31.10.2018 sa domáhal voči žalovanému primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.176,28 Eur podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. Nárok odôvodnil tým, že rozsudkom tohto súdu vo veci 9C/449/2015 z 25.2.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 7.4.2016 bol ako spotrebiteľ úspešný žalobou o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Odcitoval časť jeho odôvodnenia, z ktorého vyplýva, že súd považoval za nedostatočnú povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z., keďže v zmluve bolo uvedené rozpätie RPMN. Žiadal preto o satisfakciu a poukázal aj na relutárnu a sankčnú funkciu tohto inštitútu. Jeho výšku odôvodnil polovicou sumy, o ktorú sa chcel žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatiť.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Poukázal na to, že žalobca doposiaľ zaplatil za poskytnutý úver 2.800 Eur len 1.408,61 Eur. Napriek tomu, že rozsudok vo veci 9C/449/2015 je už právoplatný, žalobca nepokračoval v splácaní istiny úveru, ale podal túto žalobu a tiež ďalšiu, ktorá je vedená pod sp. zn. 8Csp/215/2018. Jej podkladom je tá istá úverová zmluva a taktiež rozsudok vo veci 9Csp/449/2015. Celkovo teda žalobca žiada o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.476,28 Eur (keďže v konaní 8Csp/2015/2018 uplatnil sumu 300 Eur) a preto toto jeho konanie je potrebné považovať za špekulatívne, zneužívajúce inštitút ochrany spotrebiteľa na nedôvodné obohacovanie sa a nie je v súlade s podmienkami v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

3. Žalovaný vyslovil názor, že podľa citovaného zákonného ustanovenia základným predpokladom na úspešné uplatnenie práva je preukázanie, že žalovaným svojim konaním porušil súčasne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu, čo však žalobca nepreukázal. Predpokladom je aj to, aby aspoň potencióálna hrozba ujmy v dôsledku porušenia práva alebo povinnosti vznikla, inak nie je čo reparovať. V zmysle zákona sa vyžaduje úspešné uplatnenie porušenia

práva alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, za takýto rozsudok nie je možné považovať rozsudok o určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Neuvedenie zákonných náležitostí v zmluve nepredstavovalo žiadne porušenie jeho práv, ale predstavovalo výhodu pre žalobcu ako spotrebiteľa, keďže mal vrátiť len istinu úveru bez úroku a poplatkov, ale ani to nesplnil. Citoval aj z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu z ktorej vyplýva, že nárok je len v prípade vadného plnenia (či už tovaru alebo služby), v tomto prípade k žiadnemu vadnému plneniu z úverovej zmluvy zo strany žalovaného nedošlo, finančné prostriedky boli poskytnuté riadne a včas.

4. Žalobca právo na repliku nevyužil.

5. Právny zástupca žalovaného sa nedostavil na pojednávanie konané 22.2.2019, hoci predvolanie mu bolo doručené riadne a včas, avšak svoju neúčast' písomne ospravedlnil a súhlasil, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti. Boli preto splnené podmienky v zmysle § 180 CSP na uskutočnenie pojednávania.

6. Súd vykonal dokazovanie spisom tohto súdu 9C/449/2015, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7. Dňa XX.X.XXXX bola uzavretá úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX medzi stranami, ktorou žalovaný poskytol žalobcovi úver 2.800 Eur s dohodnutou ročnou úrokovou sadzbou 17,91%. Žalobca sa zaviazal úver splatiť 84 splátkami po 61,64 Eur mesačne, takže celkovo mal zaplatiť 5.152,56 Eur. V zmluve je uvedené RPMN od 21,0% do 21,7% s poznámkou, že presná hodnota RPMN závisí na dni poskytnutia úveru a klient súhlasí, že presnú výšku RPMN mu spoločnosť oznámi pri poskytnutí úveru.

8. Žalobca žalobou z 11.11.2015 sa voči žalovanému domáhal určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 1 písm. b/, d/ zákona č. 129/2010 Z.z. ako aj vyslovenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Konanie sa viedlo na tomto súde pod sp. zn. 9C/449/2015. Súd najprv rozsudkom č.k. 9C/449/2015-28 z 25.2.2016 vyhovel len žalobe o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Akceptoval len jeden dôvod pre takýto záver a to, podľa neho nepripustné rozpätie RPMN v zmluve, ktoré má byť uvedené konkrétne a presne. Žalobu o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky zamietol. Vo vyhovujúcej časti rozsudok nadobudol právoplatnosť 7.4.2016. V časti zamietnutia žaloby bol uvedený rozsudok zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove 7Co/93/2016-85 z 27.10.2016 a po vyslovení právneho záveru týmto súdom súd prvej inštancie následne rozsudkom č.k. 9C/449/2015-94 zo dňa 23.3.2017 vyhovel aj žalobe o určenie neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 11.5.2017.

9. Vo vzťahu k rozhodnutiu o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, hoci vydanom v tomto istom konaní, žalobca podal samostatnú žalobu o primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 Eur, konanie sa vedie pod sp. zn. 8Csp/215/2018, vo veci ešte nebolo rozhodnuté.

10. Súd zo spisu 11Csp/55/2018 zistil, že aktuálne má žalobca nesplatené záväzky z 13 úverových zmlúv uzavretých s rôznymi subjektmi, či už bankami alebo nebankovými spoločnosťami. V súčasnosti na tomto súde okrem tejto žaloby uplatnil nárok na primerané finančné zadostučinenie v 12 sporoch. Konkrétne ide o spory vedené pod sp. zn. 8Csp/135/2017, 11Csp/153/2017, 13Csp/153/2017, 15Csp/274/2017, 19Csp/70/2018, 16Csp/71/2018, 9Csp/75/2018, 11Csp/205/2018, 8Csp/215/2018, 11Csp/55/2018, 9Csp/171/2018, 29Csp/17/2019.

11. Je nepochybné, že žalobca pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy so žalovaným mal status spotrebiteľa a že išlo o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

17. K tomuto záveru súd dospel logickým a gramatickým výkladom, keďže nemožno pochybovať o tom, že týmito osobitnými predpismi v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sú predpisy slúžiace na ochranu spotrebiteľov. Aj právna úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 a násl. Občianskeho zákonníka pôsobí ako osobitný právny predpis (viď. Občiansky zákonník I. autorov Štefček a spol., vydavateľstvo C.H.Beck str. 459). Logicky spomínané porušenie práva či povinnosti musí súvisieť s normami na ochranu práv spotrebiteľov, veď preto je nárok zakomponovaný do zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak by zákonodarca mienil porušenie akéhokoľvek predpisu ako zákonnú podmienku pre úspešné uplatnenie daného nároku, uviedol by to v texte zákonného ustanovenia a použil by inú formuláciu (porušenia práva či povinnosti ustanovenej akýmkoľvek právnym predpisom), ale v zákone jasne vymedzil toto porušenie a nepoužil spomínanú všeobecnú formuláciu.

18. Navyše je potrebné vychádzať aj zo systematického výkladu a v tejto súvislosti posúdiť a vyhodnotiť formuláciu celého ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a vychádzať najmä z jeho prvej vety, v ktorej je jasne uvedené, že spotrebiteľ sa môže proti porušiteľovi jeho práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa na súde domáhať ochrany svojho práva. Vetu tretiu citovaného zákonného ustanovenia je teda potrebné vykladať aj s ohľadom na znenie tejto prvej vety § 3 ods. 5. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016, v ktorom Najvyšší súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

19. Aj keď súd prvej inštancie zastáva názor, že keďže daný inštitút je satisfakciou pre spotrebiteľa, má slúžiť ako nástroj na odstránenie spôsobenej ujmy spotrebiteľa. To napokon aj vyplýva z dôvodovej správy k citovanému zákonnému ustanoveniu, kde sa uvádza, že finančné zadosťučinenie je záverečným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v prípade, že preventívne pôsobenie neplní svoj účel, aby boli nahradené alebo zmiernené následky. Krajský súd v Prešove ako súd druhej inštancie však s týmto názorom nesúhlasí a vo svojich viacerých rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd prvej inštancie preto rešpektuje vyslovený právny záver. Keďže žalobca ako spotrebiteľ bol v predchádzajúcom spore v pozícii žalobcu úspešný voči žalovanému, pričom jednoznačne boli konštatované porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku.

20. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, tú určuje voľnou úvahou súd. Krajský súd v Prešove v už spomínanom rozhodnutí 17Co/17/2018 uviedol nasledovné: „Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobkyne ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobkyni

objektívne hrozila, resp. ktorá jej vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany“.

21. Zároveň súd poukazuje aj na právny záver vyplývajúci zo spomínaného uznesenia Krajského súdu v Prešove 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018. V ňom súd druhej inštancie v bode 12 uviedol, že zadosťučinenie je nárokom, ktorým sa reparuje ujma nemateriálnej povahy. Tento aspekt vychádza z podstaty tohto nároku, nie je preto možné pri rozhodovaní o ňom brať zreteľ na materiálne prvky. Jeho podstatou nie je sankčná povaha, aj keď zaplatenie keďže zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má byť finančné a každé zaplatenie predstavuje finančný úbytok v aktívach osoby, voči ktorej nárok smeruje. Na účely sankcionovania je totiž administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť.

22. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré určuje vlastnou úvahou je to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu.

23. Súd nesúhlasí s argumentáciou žalovaného, že muselo by ísť o vadné poskytnutie finančných prostriedkov zo strany žalovaného, zákon totiž jasne uvádza, že rozhodujúce je porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi ustanovených už spomínanými predpismi a nepochybne týmto porušením je aj neuviedenie všetkých povinných náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona. Žalovaný teda porušil svoju povinnosť vo vzťahu k žalobcovi ako spotrebiteľovi, ak pri spracovaní zmluvy o spotrebiteľskom úvere neuviedol dostatočne určito povinnú náležitosť zmluvy a to RPMN.

24. Súd už uviedol, že pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa vychádza zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi. V tomto prípade porušenie povinnosti dodávateľa - žalovaného spočívalo v uvedení nie jedného čísla, ale rozpätia RPMN s nepatrným rozdielom 0,7% v zmluve, čo však súviselo s tým, že presná výška RPMN závisí aj od času reálneho poskytnutia úveru. Na to žalovaný jasne v zmluve upozornil a preto zistené porušenie rozhodne nemožno považovať za vážne. Žalovaný už bol postihnutý za toto porušenie povinnosti tým, že sám žalobca mu nezaplatí dohodnutú odplatu a teda „zadarmo“ disponuje od neho získanými finančnými prostriedkami. Poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán v spore má byť vyvážené. Preto nie je možné nezohľadniť skutočnosť, že žalobca závažným spôsobom porušil svoju zmluvnú a aj zákonnú povinnosť (a teda právo žalovaného), keď doposiaľ mu nevrátil ani istinu úveru a od februára 2015 mu dlhuje stále tú istú sumu 1.391,39 Eur (2.800- 1.408,61).

25. Zohľadnené bolo aj neuvážené a ľahkomyselné správanie sa žalobcu, ktorý aktuálne má 13 nesplatených úverov. Ako už bolo konštatované, daný inštitút nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľa, najmä ak ide o nepoctivého spotrebiteľa, keďže žalobca uplatnil obdobný nárok v súčasnosti 12 ďalšími žalobami.

26. Navyše žalobcovi žiadna ujma spomínaným porušením povinnosti zo strany žalovaného ani nevznikla, keďže súd vyhlásil bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a preto daný inštitút nemôže slúžiť na odstránenie nejakých následkov tak, ako to vyplýva zo spomínanej dôvodovej správy. Po zohľadnení všetkých týchto okolností súd považoval za postačujúce pre naplnenie funkcie satisfakcie pre žalobcu priznanie nároku vo výške 50 Eur a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

27. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP s použitím § 257 CSP. Rozhodnutie v tomto spore záviselo od úvahy súdu, preto sa vychádza zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný. Zároveň však súd vzhľadom na vyššie popísané okolnosti prípadu v súvislosti s nepoctivým správaním sa samotného žalobcu mal za to, že by nebolo spravodlivé priznať mu nárok na náhradu trov konania a to aj po zohľadnení skutočností, že súd mu priznal ani nie 1/20 uplatneného nároku.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.